

Νεότητα και ανανέωση

Σαράντος Ι. Καργάκος

Γράφει ο **Σαράντος Καργάκος** (Ιστορικός - Συγγραφέας)

ΩΣ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ τοῦ '90 εἶχα τό ἀκουστικό σθένος νά παρακολουθῶ τήν νεανική μουσική καί συχνά νά ἐμπνέομαι ἀπό αὐτή. Σέ δύο βιβλία μου ὑπάρχουν 20 ἐκτενῆ δοκίμια, πού εἶναι ἐμπνευσμένα ἀπό κάποια τραγούδια ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Τώρα τά δοκίμια αὐτά ἀποτελέσαν ἕναν ξεχωριστό τόμο μέ τόν τίτλο «Οἱ νέοι καί τά τραγούδια τους». Μέ ἐκπληξη διαπίστωσα ὅτι οἱ τωρινοί νέοι εἶναι ἔξω ἀπό τόν κύκλο τῶν μουσικῶν ἐνδιαφερόντων τῆς τότε ἐποχῆς. Κι ὅμως τά τότε τραγούδια εἶναι τόσο σύγχρονα! Συχνά ἀνοίγω τό «ἄλμπουμ» μέ δίσκους πολλῶν τραγουδιῶν, ἀκούω τά τότε λόγια καί τά βρίσκω ἀκόμη καί σήμερα ἐξόχως ἐπίκαιρα. Ἴδού ἕνα δεῖγμα ἀπό κάποιο κάποτε μοντέρνο τραγούδι:

«Τά χέρια μου εἶναι δεμένα. Ἀπ' ὅλα ὅσα εἶδα, ἄλλαξα γνώμη. Κι ὅμως οἱ πόλεμοι συνεχίζονται ὅσο περνοῦν τά χρόνια κι ὅλα τά ὄνειρα σκορπίστηκαν. Ἡ Ἱστορία θάβει τίς πληγές τοῦ δικοῦ μας πολέμου».

Προαιώνιο ἦταν τό αἶτημα γιά τερματισμό τῶν πολέμων. Ἰδιαίτερα στά χρόνια τα δικά μας, ὅπου ἡ ζωή μας εἶναι διαρκῶς ἐντοχισμένη σ' ἕναν ἀόρατο τάφο. Ὅπου νέοι Ἀτίλεις προετοιμάζουν τό μέλλον μας. Πάντα ὑποστήριζα ὅτι ἀπαιτεῖται μιά παγκόσμια σταυροφορία εἰρήνης, μιά παγκόσμια πολιτική εἰρήνης, ἀλλ' ὄχι μέ λόγια. Ἐφόσον στόν πλανήτη μας θά ὑπάρχουν πεινασμένοι, βομβαρδισμένοι, ξεσπιτωμένοι, ποτέ εἰρήνη στόν κόσμο δέν θά δοῦμε. Ἄν, σκεπτόμουν, ἀκούγοντας δίσκους παλιούς, ὑπάρξει γιά ὅλους τους ἀνθρώπους τῆς γῆς ἕνα σπίτι καί γιά ὅλους ψωμί, τότε θά ἀναγκαζόταν καί ὁ Ἄγγλος τραγουδιστής Black νά ἀνακαλέσει τά εἰρωνικά λόγια του γιά τήν τάχα «Θαυμάσια ζωή», πού λέει στό ὁμώνυμο τραγούδι του καί ἴσως θά ὑποχρεώνονταν οἱ Dire Straights νά ἀναπλάσουν τήν καταθλιπτική μπαλάντα τούς «Brothers in arms» (= Ἀδέλφια στά ὄπλα), πού τά λόγια τῆς εἶναι γεμάτα μελαγχολία καί ἀπαισιοδοξία. Καί ἴσως τότε μπορούσε ὁ κάθε προικισμένος στιχουργός νά πεισθεῖ πῶς δέν χρειάζεται νά γράφει γιά τή δυστυχία πού φέρνει ὁ πόλεμος, ἀλλά γιά τίς καλές ἐλπίδες πού δημιουργεῖ ἡ εἰρήνη. Τότε ἴσως γινόταν ἀπόλυτα νοητός καί ἀποδεκτός ὁ στίχος τοῦ συμπατριώτη μου ποιητῆ Γ. Ρίτσου: «Ἀδέρφια, μέσ στήν εἰρήνη διάπλατα ἀνασαινει ὅλος ὁ κόσμος μέ τά ὄνειρά μας».

Δυστυχώς σε καμμιά χρονική περίοδο του ανθρώπινου βίου τὰ παιδιά δέν γαλακτοτροφοῦνταν ἀπὸ τὴ βρεφικὴ τους ἡλικία μὲ τόσες ἰσχυρὲς ποσότητες βίας. Ἄς ἀφήσουμε τὸν κόσμον τοῦ Ἰσλάμ καὶ ἄς ἔλθουμε στὰ δικά μας παιδιά. Αὐτὰ πού βλέπουν στήν τηλεορία, στὸν κινηματογράφο, στὸ διαδίκτυο ὡς παιδικὸ θέαμα, ὅσα ἀκοῦνε ἀπὸ χίλιες πηγές σάν παιδικὴ μουσικὴ, εἶναι τόσο φρικώδη, τόσο ἀνατριχιαστικά, πού θά ἔκαναν καὶ τὸν Τσενγκίς Χάν νά κλείσει μάτια καὶ αὐτιά. Τὸ κυριώτερο ἔδρασμα τῶν παιδιῶν εἶναι ἡ ὄπτικη καὶ ἡ ἀκουστικὴ φρίκη. Καὶ ὅ,τι δέν εἶναι φρικτὸ, εἶναι σαχλό. Φρίκη καὶ γελοϊότητα κυριαρχοῦν στὸν παρόντα καιρὸ. Ἔτσι, οἱ πράξεις βίας πού θά ἔλθουν μὲ τὸν καιρὸ, θεωροῦνται ἄσκηση δικαιωμάτων. Ποιὸς τοὺς μίλησε γιὰ ἄσκηση καθήκοντος; Οἱ ὑποχρεώσεις πέρασαν στὴ δικαιοδοσία τοῦ σκουπιδοφάγου. Παρακολουθῶ μὲ θλίψη τίς προσπάθειες τῆς παρούσας κυβερνήσεως νά κερδίζει τοὺς νέους μὲ παροχὴ ψήφου στὰ 16 καὶ 17 χρόνια. Αὐτὸ λέγεται πολιτικὴ θωπείας. Τοὺς νέους, γιὰ νά τοὺς κερδίσεις, δέν πρέπει νά τοὺς θωπεύεις, πρέπει νά τοὺς ἐμπνέεις.

Ἡ νεότης ἀρχίζει νά σπανίζει στὴ χώρα μας. Ὁ λόγος ἀπλός: Στίς κηδεῖες πηγαίνουν περισσότεροι ἀπ' ὅσοι στίς βαπτίσεις. Μειώθηκαν στὸ ἐλάχιστο οἱ γεννήσεις. Κι ἀκόμη πάμπολλοι νέοι παίρνουν τὸ δρόμο τοῦ ἐξωτερικοῦ. Δέν εἶναι τόσο ἡ ἀνεργία ὅσο εἶναι ἡ ἀδικία. Στὰ δικά τους μάτια ἡ συντριβὴ τοῦ δικαίου ἀποδεικνύει τὴν ἔσασε ὑπεροχὴ τῆς ἀδικίας. Καὶ λόγω αὐτῆς τῆς ὑπεροχῆς ὁ Ἐφιάλης καὶ ὁ Ἰούδας ξαναγεννιοῦνται κάθε ἡμέρα. Ποιὸς στὸ σχολεῖο ἢ στὸ σπίτι τοὺς δίδαξε τὸ ἠθικὸ μεγαλεῖο των Θερμοπυλομάχων; Φοβᾶμαι ὅτι τὸ ποίημα «Θερμοπύλες» τοῦ Καβάφη θά ἔχει ἀπαλειφθεῖ ἀπὸ τα νέα ἀναγνωστικά. Οἱ νέοι βρίσκονται σὲ μιὰ ἡλικία ὅπου το ἄνθος πρέπει νά κρατᾷ τίς ὑποσχέσεις τοῦ μπουμπουκιοῦ. Αὐτὸ γίνεται κάτ' ἐλάχιστον ποσοστὸ. Ἔτσι, ἡ ζωὴ τῶν νέων γίνεται μιὰ τοιμεντένια παρένθεση. Θυμᾶμαι ἓνα παλιὸ διαφημιστικὸ σλόγκαν κάποιου τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ: «Τρόπος νά δεῖς, τρόπος νά ζῆς». Ἐλεγε, ὅμως, ὁ τρόπος νά σκέπτεσαι. Τὸ σκέπτεσθαι χλευαζόταν μὲ ὅ,τι δειχνόταν. Ἡ ἑλληνικὴ λεβεντιά ἐκφραζόταν μὲ τίς ἐπιδόσεις τῶν νέων κάποιου νησιοῦ στὸ «καμάκι». Ὅμως ἡ ἐλευθερία γιὰ τὸ καμάκι σημαίνει θάνατος στὰ... χταπόδια!

Σήμερα, πού ὁ πλανήτης συγκλονίζεται ἀπὸ κάθε λογῆς πράξεις βίας, στὴ χώρα μας, πού βρίσκεται στὴν πιὸ εὐαίσθητη περιοχὴ τῆς Γῆς, κυριαρχεῖ ἡ δικτατορία τῆς ἀνευθυνότητας, ἡ κυριαρχία τοῦ «γουστάρω», τοῦ «ἔτσι θέλω», καὶ, φυσικά, τοῦ πολιτικοῦ ἀμοραλισμοῦ καὶ τῆς κρατικῆς παραλυσίας. Κάθε ἀνευθυνοῦπεύθυνος, ἀρκεῖ νά βάλει μιὰ ταμπέλλα, μπορεῖ νά κάνει ὅ,τι θέλει. Ἡ νεότης, λένε οἱ παιδοκόλακες, θά φέρει τὸ καλύτερο. Ἀλλὰ κάθε νέος σημαίνει καὶ καλύτερο. Κάθε νέα χρονιά δέν μᾶς κάνει νεώτερους. Ἐνας νέος πολιτικὸς δέν φέρνει πάντα τὴ νεότης στὸν πολιτικὸ βίον οὔτε ἀνανεώνει τὸ πολιτικὸ σκηνικὸ. Τὸ νέο δημιουργεῖται ὅταν οἱ νέοι ἀλλάζουν χαρακτῆρα, ἀλλάζουν νοοτροπία, τρόπο σκέψης καὶ συμπεριφορᾶς. Τὸ παράδειγμα, ὅμως, πρέπει νά τὸ παίρνουν ἀπὸ μας. Ἀλλιῶς, μὲ τὴ σχιζοφρένεια πού κυριαρχεῖ, γρήγορα θά θρηνησοῦμε θύματα.

Πηγή: Εστία
30.09.2016